

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

EUROZÓNA+

Přehled ekonomických událostí v EU

za období od 15. 10. do 31. 10. 2018

Eurozóna+ č. 28/2018

listopad 2018

autor: Tereza Krček

Obsah:

NAVÝŠENÍ ROZPOČTU PRO PROGRAM ERASMUS+.....	3
KOMISE ODMÍTLA ROZPOČET ITÁLIE.....	3
DIALOG JAPONSKA A EU.....	4
TŘI DOHODY EU A SINGAPURU...	4
DOPADY AMERICKÝCH CEL NA AMERICKÉ SPOLEČNOSTI V ČÍNĚ	5
DOHODA S VIETNAMEM.....	5

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	EDICE: EUROZÓNA+
Název: Přehled ekonomických událostí v EU	Typ edice: online, ISSN 2533-4158
Autoři: Krček, T.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=12
Číslo: Eurozóna+ č. 28/2018	První vydání edice: leden 2012
Datum: listopad 2018	Frekvence vydání edice: 2x měsíčně
Klíčová slova:	Zaměření: aktuální přehled ekonomických událostí v EU
Cl; EU; USA; Čína; rozpočet Itálie; Erasmus+;	Jazyk: CZ
Japonsko; Singapur; obchodní dohoda	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

Obsah:

NAVÝŠENÍ ROZPOČTU PRO PROGRAM ERASMUS+	3
KOMISE ODMÍTLA ROZPOČET ITÁLIE	3
DIALOG JAPONSKA A EU.....	4
TŘI DOHODY EU A SINGAPURU.....	4
DOPADY AMERICKÝCH CEL NA AMERICKÉ SPOLEČNOSTI V ČÍNĚ	5
DOHODA S VIETNAMEM	5

Navýšení rozpočtu pro program Erasmus+

Výdaje na program Erasmus+ se v porovnání s rokem 2018 zvýší o 300 milionů eur, přibližně o 10 %. Očekávaný rozpočet bude 3 miliardy eur. Evropské univerzity obdrží 30 milionů eur. Hlavním cílem je vytvořit **do roku 2025 Evropský prostor vzdělávání**, tedy místo, kde hranice státu nepředstavují překážku pro studium. Program Erasmus+ má poskytnout univerzitám podporu a motivaci v tom, aby se **mohlo rozvíjet vzdělávání, věda, výzkum**. Do roku 2025 by měly vzniknout tzv. **sítě evropských univerzit EU**. V příštím roce zahájí Komise v rámci výzvy k předkládání návrhů pilotní program, který podpoří šest aliancí evropských univerzit a každá se bude skládat alespoň ze tří vysokoškolských institucí ze tří zemí. Smyslem je **propagovat posílení evropské identity a zvyšovat konkurenceschopnost evropských univerzit**. Evropská síť univerzit umožní spolupracovat nové generaci Evropanů, kteří budou zaměstnáni v různých evropských a světových kulturních prostředích, budou mluvit několika jazyky napříč hranicemi, odvětvími a akademickými obory.¹

Komise odmítla rozpočet Itálie

Evropská komise poprvé v historii **odmítla státní rozpočet Itálie** na rok 2019. **Itálie má tři týdny na to, aby předložila nový návrh**. Odmítavý pohled Komise na plán rozpočtu se schodkem 2,4 % HDP při vysokém zadlužení země nezměnilo ani zdůvodnění italské vlády.² Valdis Dombrovskis, místopředseda Evropské komise pro euro, sociální dialog, finanční stabilitu a kapitálové trhy, řekl, že „*italská vláda jde otevřeně a vědomě proti závazkům, které na sebe země vzala. Je lákavé snažit se vyléčit dluh novými dluhy. Ale v určité chvíli je potřeba dluh splatit.*“³ Italský vicepremiér Luigi di Maio uvedl, že odmítnutí rozpočtu se očekávalo. Italský premiér Giuseppe Conte na vysvětlenou zdůvodnil, že „*tento rozpočet není improvizovaný. Je to rozpočet, na kterém jsme pracovali dlouhou dobu. Takže by nemělo žádný smysl, kdybychom řekli, že ho zrevidujeme.*“⁴ Plánovaný rozpočet, kterým se koaliční vláda premiéra Conteho snaží plnit předvolební sliby, **zahrnuje například zavedení základního příjmu pro chudé či snížení věku odchodu do důchodu**. Rozpočet vyvolal kritiku ze strany EU i obavy mezi investory. **Zadlužení**

¹ Evropská komise: Program Erasmus+: očekávaný rozpočet na rok 2019 v hodnotě 3 miliard eur je určen na podporu rozvoje mladých Evropanů a k vytvoření sítě evropských univerzit, 24. 10. 2018 [cit. 30. 10. 2018] Dostupné z http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6170_cs.htm

² Rozpočet nereflektuje doporučení Rady ze dne 13. července 2018 a není v souladu se závazky předloženými Itálií v jeho programu stability z dubna 2018. Italský ministr hospodářství a financí Giovanni Tria označil deficit o 0,6 procenta pod přípustnou hranici stanovenou ujednáními pravidly za normální. ČT24: Itálie schválila návrh rozpočtu na příští rok, teď čeká na verdikt Bruselu, 16. 10. 2018 [cit. 31. 10. 2018] Dostupné z <https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/2624003-italie-schvalila-navrh-rozpocet-na-pristi-rok-ted-ceka-na-verdikt-bruselu>

³ European Commission: European Commission requests that Italy presents a revised draft budgetary plan for 2019, 23. 10. 2018 [cit. 30. 10. 2018] Dostupné z http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6174_en.htm

⁴ Tamtéž

Itálie v současnosti přesahuje 131 % HDP (zátěž přibližně 37 000 eur na osobu).⁵ Náklady na obsluhu dluhu odpovídají výdajům země na školství. Dluh Itálie je po dluhu Řecka v eurozóně druhý nejvyšší a Moscovici, evropský komisař pro hospodářské a měnové záležitosti, daně a celní unii, jej označil za „nepřítele italské i evropské ekonomiky“. Jeho snížení musí být pro Itálii strategickou prioritou, což odmítnutý rozpočet neukazuje. Moscovici uvedl, že „*mnohé návrhy dávají v italském kontextu smysl a komise do domácích rozhodnutí italské vlády nechce vstupovat. Znepokojují nás ale dopady této rozpočtové politiky na italské občany, na lidi.*“⁶

Dialog Japonska a EU

EU a Japonsko uspořádaly v Tokiu první **průmyslový, obchodní a hospodářský dialog mezi oběma zeměmi na vysoké úrovni**. Diskutovala se strategická témata, která jsou klíčová pro vztahy mezi EU a Japonskem a vzájemnou spolupráci. Dialog na vysoké úrovni se zaměřil na **globální obchodní výzvy, ekonomické přeměny spojené s otázkami energetiky, životního prostředí a změny klimatu, mezinárodní iniciativy v oblasti investic a digitální ekonomiku**. Obě strany potvrdily závazky EU a Japonska usilovat o brzký vstup dohody o hospodářském partnerství mezi EU a Japonskem v platnost, a vynaloží maximální úsilí na podporu dokončení příslušných vnitrostátních postupů do konce tohoto roku. Debatovaly o nejnovějším vývoji globálního obchodu a jeho vztazích s klíčovými partnery s cílem prozkoumat společné strategické přístupy. Sem patří práce na navrhovaných možnostech reformy WTO, posílení požadavků na oznámení a pravidelné činnosti výborů, na nichž budou EU a Japonsko úzce spolupracovat.⁷ V rámci dialogu bylo projednáno několik témat týkajících se nových technologií a digitální ekonomiky, včetně pravidel vývoje umělé inteligence, kybernetické bezpečnosti, digitálního obchodu, technologie zdravotní péče.⁸

Tři dohody EU a Singapuru

Evropská unie a Singapur **podepsaly tři dohody, díky nimž se prohloubí vzájemné politické, obchodní a investiční vztahy**. Byla podepsána Dohoda o obchodu mezi EU a Singapurem, Dohoda o ochraně investic mezi EU a Singapurem a Rámcová dohoda o partnerství a spolupráci. Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker řekl, že „*podpisem dohod mezi EU a Singapurem vysílají naši podobně smýšlející partneři další silný signál na obranu a podporu mezinárodního systému, který je založen na pravidlech, spolupráci a multilateralismu. Dohoda o obchodu otevře nové příležitosti výrobcům, pracovníkům, zemědělcům a spotřebitelům v Evropě a je odrazem toho, čeho tato Komise dosáhla na celém světě ve spolupráci s partnery sdílejícími stejnou vizi. Ve společném odhodlání řešit globální výzvy nám přitom pomůže politický dialog.*“⁹ Singapur je největším partnerem EU v rámci sdružení ASEAN.¹⁰ Obchodní dohoda se Singapurem **odstraní skoro všechna cla na vybrané produkty z EU, celní režim se zjednoduší, nastaví se pravidla a přísné normy**. Obchod s elektronikou, léčivý a potravinářskými výrobky se

⁵ V červenci 2018 vydala Rada doporučení ke strukturálnímu zlepšení ve výši 0,6% HDP, ale návrh rozpočtu vykazuje zhoršení ve výši 0,8 % HDP.

⁶ European Commission: European Commission requests that Italy presents a revised draft budgetary plan for 2019, 23. 10. 2018 [cit. 30. 10. 2018] Dostupné z http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6174_en.htm

⁷ Spolupředsedové uvítala podepsání dvou memorand o porozumění mezi Evropskou investiční bankou (EIB), na jedné straně, a Japonska Banky pro mezinárodní spolupráci (JBIC) a Nippon exportní a investiční pojištění (NEXI), na druhé straně. Memoranda nastíní novou strategickou spolupráci na podporu investic.

⁸ European Commission: EU-Japan relations, 22. 10. 2018 [cit. 30. 10. 2018] Dostupné z https://ec.europa.eu/commission/news/eu-japan-relations-2018-oct-22_en

⁹ Evropská komise: EU a Singapur prohlubují hospodářské a politické vztahy, 19. 10. 2018 [cit. 30. 10. 2018] Dostupné z http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6139_cs.htm

¹⁰ Obchod se zbožím činil 53,3 miliardy eur (rok 2017), obchod se službami 44,4 miliardy eur (rok 2016). V Singapuru se usadilo přes 10 000 společností z EU, které zde mají základnu pro obchodování s celým tichomořským regionem.

usnadní. Podpoří se zelený růst, více se otevře trh se službami, konkrétně v oblasti telekomunikací, inženýrství a environmentálních služeb.¹¹

Dopady amerických cel na americké společnosti v Číně

Přes 70 procent amerických společností, které **provozují podniky v jižní Číně, zvažují přesunutí výroby, ať už z části nebo zcela, do jiné země**. Prozatím odložily plánované investice. Díky uvalení cel se **snižují zisky amerických společností**, jak ve svém průzkumu ukázala Americká obchodní komora. Jedno procento firem uvedlo, že uvažují o odchodu do Severní Ameriky. Na 70 procent společností přemýšlí nad zrušením či odložením investic v Číně. Čínských společností v USA, které by omezily podnikání na americké půdě, je přibližně 50 %. Americké společnosti čelí konkurenci z Vietnamu, Německa a Japonska, čínské společnosti konkurenci z Vietnamu, Indii, USA a Jižní Koreji. Zákazníci omezují objednávky. Cla nejvíce postihují velkoobchodní a maloobchodní společnosti. Americká cla se zvýší od roku 2019.¹²

Dohoda s Vietnamem

Evropská komise přijala **obchodní a investiční dohody mezi EU a Vietnamem**. Tímto je jisté, že se dohoda definitivně podepíše a vstoupí co nejdříve v platnost. Obchodní dohoda **odstraní téměř veškerá cla na zboží** (na 99 % cel), které jsou předmětem obchodu mezi Vietnamem a EU. V dohodě je specifikována právně závazná povinnost ohledně udržitelného rozvoje, dodržování lidských a pracovních práv, ochrany životního prostředí a boje proti změně klimatu.¹³ Vietnam po vstupu dohody v platnost ihned zruší 65 % dovozních cel, která se uplatňují na zboží dovezené z EU a další cla vymizí během deseti let. Dále jsou v dohodě specifikovány **necelní překážky v automobilovém průmyslu, je poskytnuta ochrana 169 tradičním evropským potravinám**. Firmy z EU se budou moci účastnit nabídkových řízení vypisovaných vietnamskými orgány a státními podniky za stejných podmínek jako vietnamské společnosti. **Dohoda nahradí dvoustranné dohody o ochraně investic**, které má s Vietnamem uzavřeno 21 členských států EU. Předložené návrhy dohod předložila Komise Radě ke schválení. Poté budou předloženy ke schválení Evropskému parlamentu. Následně může být obchodní dohoda Radou uzavřena. Dohoda o ochraně investic musí být ratifikována členskými státy podle vnitrostátních předpisů.¹⁴

¹¹ Evropská komise: EU a Singapur prohlubují hospodářské a politické vztahy, 19. 10. 2018 [cit. 30. 10. 2018] Dostupné z http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6139_cs.htm

¹² E15: Americké firmy zvažují odchod z Číny. Obchodní válka je obírá o zisky, E15 [online] 29. 10. 2018 [cit. 30. 10. 2018] Dostupné z <https://www.e15.cz/zahranicni/americke-firmy-zvazuji-odchod-z-ciny-obchodni-valka-je-obira-o-zisky-1352936>

¹³ Evropská komise: Obchodní dohoda mezi EU a Vietnamem, 17. 10. 2018 [cit. 31. 10. 2018] Dostupné z http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-18-6128_cs.htm

¹⁴ Evropská komise: Komise předložila ke konečnému schválení a podpisu dohody o obchodu a investicích mezi EU a Vietnamem, 17. 10. 2018 [cit. 31. 10. 2018] Dostupné z http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6127_cs.htm